

Yrittäjien tulot ja verot 2015

vuoden 2013 tulo- ja verotiedoilla

SISÄLLYS

YRITTÄJIEN TULOT JA VEROT 2015	3
ESIPUHE.....	3
TIIVISTELMÄ JA JOHTOPÄÄTÖKSIÄ	4
1. KÄYTETTY AINEISTO	6
2. YRITTÄJIEN JA PALKANSAAJIEN TULOT JA VEROTUS.....	7
3. YRITTÄJIEN KESKIMÄÄRÄISEN TULON PROFIILI	10
4. PÄÄOMATULOT	11
5. ANSIOTULOT	12
6. SOSIAALITURVAETUUDET.....	13
7. YRITTÄJIEN KESKIMÄÄRIN MAKSAMAT VEROT.....	14
8. YRITTÄJIEN TULOJAKAUMA	15
9. YRITYS- JA PÄÄOMAVEROUKSEN VAIKUTUS YRITTÄJIEN VEROTUKSEEN.....	19

Suomen Yrittäjät: Yrittäjien tulot ja verot 2015

Tekijät

Petri Malinen
ekonomisti
09 2292 2845
petri.malinen@yrittajat.fi

Julkaisija

Suomen Yrittäjät
PL 999, 00100 HELSINKI
puhelin 09 229 221
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi

Yrittäjien tulot ja verot 2015

ESIPUHE

Verotus ja valtiontalouden tasapainottaminen ovat olleet keskeisiä puheenaiheita muun muassa vaalien yhteydessä. Tässä yhteydessä myös yrittäjien verotus nousee toistuvasti esiin. Sen esitetään olevan muun muassa pääasiallinen tuloerojen kasvun aiheuttaja tai johtavan laaja-alaiseen ansiotulon pääomatuloksi muuntamiseen. Perinteiseen tapaan yrittäjien saamista tuloista ja maksamista veroista käytävä keskustelu perustuu kuitenkin lähinnä kärjistettyihin yksittäistapauksiin.

Harvoin tulee esiin se, että yrittäjän ja palkansaajan aseman välillä on merkittävä ero. Yrittäjä usein sijoittaa yhteen kohteeseen, yritykseensä, koko omaisuutensa. Lisäksi yrittäminen sitoo henkilön työaikaan aivan toisella tavalla kuin palkkatyön tekeminen. Liian usein yrittäjää ja palkansaajaa verrataan tulonsaajina sellaisenaan toisiinsa ja tämän pohjalta muodostetaan mielikuva yrittäjälle anteliaasta verotuksesta.

Kattavaa kokonaiskuvaa yrittäjän saamista tuloista ja maksamista veroista ei juuri ole ollut lukuun ottamatta tulonjakotilaston kotitalouskohtaisia tietoja. Yrittäjän saamiin tulojen vertailu palkansaajan tuloihin on erilaisen riskiaseman lisäksi vaikeaa myös siinä suhteessa, että tyypillisesti yrittäjien tulot vaihtelevat voimakkaasti vuosittain. Palkansaajien tulot sen sijaan ovat huomattavasti vakaampia. Varsinkin yritystoiminnan alkuvaiheessa yrittäjällä on tyypillisesti vähän tuloja, mutta joinakin hyvinä vuosina tulot saattavat muodostua suuriksi.

Tässä selvityksessä käytetään Verohallinnon kaikista verovelvollisista keräämiä tietoja vuodelta 2013 maksuunpannusta verotuksesta. Verohallinto on julkaissut tällaista tietoa henkilöverotuksen maksuunpanosta jo pitkään. Näistä tiedoista ei kuitenkaan suoraan saada kuvaa yrittäjien saamista tuloista ja maksamista veroista, koska luokitukset henkilöverotuksessa perustuvat henkilöiden saamiin tulomääriin eri lähteitä.

Yrittäjien verotuksen kuvaamista varten Verohallinto on tehnyt erikseen tilastoajan YEL-vakuutetuista yrittäjistä ja heidän saamistaan tuloista sekä heille maksuunpannusta veroista vuodelta 2013. Vastaava ajo on aiemmin tehty vuosien 2003-2012 maksuunpannuista veroista. Yrittäjien tulot ja verot -selvityksestä saadaan kattava kuva YEL-vakuutettujen yrittäjien tuloista ja veroista vuonna 2013 sekä näiden vertailusta palkansaajien tuloihin ja veroihin.

TIIVISTELMÄ JA JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Yrittäjien keskimääräiset tulot vuonna 2013 olivat 46 141 euroa. Vuonna 2013 yrittäjien tulot kääntyivät kasvuun edellisen vuoden tippumisen jälkeen. Tulot nousivat 2,6 prosenttia edellisestä vuodesta. Tuloista ansiotuloa oli 73 prosenttia ja loput 27 prosenttia oli pääomatuloa. Tulojen jakautuminen ansio- ja pääomatuloihin muuttui siten, että ansiotulojen osuus laski prosenttiyksikön edellisestä vuodesta. Yrittäjälle tuloista jäi verotuksen jälkeen käteen keskimäärin 1,8 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin eli 34 992 euroa.

Yrittäjien tulot eivät jakaudu tasaisesti. Reilulla viidenneksellä yrittäjistä tulot jäivät toissa vuonna alle 15 000 euroon, lähes kahdella kolmanneksella tulot jäivät alle keskipalkan ja vain viidenneksellä tulot ylittivät 55 000 euroa. Alle 15 000 vuositulot kertovat, että osa yritystoiminnasta on osapäiväistä tai sivutoimista.

Yrittäjien tuloistaan maksama keskimääräinen veroprosentti oli 27,2 mukaan luettuna yhteen kertaan verotetuista osingoista maksettu vero. Yrittäjien verotus oli 0,7 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2012. Kun eläkemaksu otetaan huomioon, yrittäjien keskimääräinen veroaste oli 33,8 prosenttia. Vastaavalla tulotasolla¹ laskettuna palkansaajan tulorakenteen mukainen laskennallinen verorasitus olisi vuonna 2013 ollut 28,8 prosenttia.

Taulukko 1. Saman tulotason yrittäjien ja palkansaajien verotuksen vertailu vuonna 2013

	Yrittäjät		Palkansaajat	
Tulot	46 141		46 141	
- Siitä ansiotuloa	33 882	73 %	43 460	94 %
- Siitä pääomatuloa ²	12 259	27 %	2 681	6 %
Maksetut verot	11 220		11 310	
Käteen jäävät tulot verotuksen jälkeen	34 921		34 831	
- Yrityksessä maksettu vero ³	1 851		251	
Bruttotulot I (veronalaiset tulot ja yritysvero)	47 992		46 392	
Veroaste ml. yrityksessä maksettu vero, %	27,2 %		24,9	
- Lakisääteiset vakuutusmaksut	4 758		2 499	
Bruttotulo II (bruttotulot I ja lakisääteiset maksut)	52 749		48 891	
Kokonaisveroaste, %	33,8 %		28,8	

Esimerkkilaskelma osoittaa, että palkansaajan verotus olisi yrittäjien keskimääräisellä tulotasolla yrittäjiä kevyempää. Lopputulokseen vaikuttavat muun muassa tulojen rakenne ja erot sosiaaliturvamaksuissa.

¹ Kyseessä eivät ole palkansaajan keskimääräiset tulot, vaan esimerkki on laadittu sen selvittämiseksi, kuinka palkansaajia verotettaisiin yrittäjien keskimääräisellä tulotasolla.

² Sisältää ns. pääomaosingon, joka on verotettu yhteen kertaan yhtiössä.

³ Saatu laskennallisesti.

Vuoden 2013 maksuunpanotilaston mukaan palkansaajien keskimääräiset tulot olivat 34 426 euroa, mikä on 2,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2012. Yrittäjien tulot olivat siten 34 prosenttia korkeammat kuin palkansaajilla. Verrattaessa tuloja tulee ottaa huomioon, että yrittäjät tekivät noin neljänneksen pidempää työpäivää. Palkansaajien keskimääräinen veroprosentti oli 22,5 prosenttia ja käteen jäävä tulo 26 670 euroa.

Tulojen muutoksen taustalla on se, että niin yrittäjien kuin palkansaajien ansiotulot ja erityisesti pääomatulot nousivat. Yrittäjien ja palkansaajien ansiotulot nousivat maltillisesti noin 2,5 prosenttia. Pääomatulojen kehitys oli molemmilla ryhmillä selvästi nopeampaa: yrittäjien pääomatulot nousivat vajaat kuusi prosenttia, ja palkansaajien pääomatulot nousivat peräti 12 prosenttia.

Nykyinen yritys- ja pääomaverojärjestelmä teki pääsääntöisesti tulon nostamisen palkkana yrityksestä kannattavammaksi suhteessa ansiotulo-osinkoon. Maksuunpanoaineiston perusteella yrittäjien palkkatulon määrä onkin kasvanut huomattavasti samaan aikaan kun ansiotulo-osingon määrä on laskenut vuosina 2004-2013. Ansiotulo-osingon saajien määrä on sen sijaan hienoisessa nousussa. Vuonna 2013 niitä sai 23 025 henkilöä, mikä on noin 8 prosenttia vähemmän kuin 2004. Vastaavana aikana yrittäjistä palkkatuloa saavien osuus on noussut yli puolella ja oli 126 179 henkilöä vuonna 2013. Yrittäjien verotus kiristyi vuonna 2013. Kaikki lakisääteiset maksut mukaan lukien yrittäjien keskimääräinen kokonaisveroaste oli 33-35 prosenttia vuosina 2005-2013, kun palkansaajilla vastaava veroaste oli 26-30 prosenttia.

Vuoden 2005 yritysverouudistus ja ansiotulojen verotuksen keventyminen ovat kuluvaan vuoteen ja paria muuta poikkeusvuotta lukuun ottamatta laskeneet keskimäärin yrittäjien kokonaisuudessaan maksamia veroja. Verotuksen maksuunpanotilaston mukaan on kuitenkin noin 22 000 sellaista omistajayrittäjää, joiden verotus on kiristynyt voimassa olevan yritys- ja pääomaverojärjestelmän vuoksi, koska heillä on ansiotulona verotettava osinkoa.

Lisäksi on 3 412 sellaista yrittäjää, joilla yritysverojärjestelmässä asetettu 60 000 euron osinkotuloraja täyttyy. Näistä valtaosalla verotus on kiristynyt, koska rajan ylittävät pääomatulo-osingot verotetaan osittain kahteen kertaan.

Osinkoverotuksen sitominen yrityksen nettovaroihin on sisältänyt kannustimen huolehtia yrityksen omavaraisuudesta ja lisännyt eri sijoitus- ja rahoitusmuotojen neutraalisuutta. Tämä on auttanut yrityksiä kartuttamaan varallisuuttaan. Tätä kautta vahvistuneet taseet ovat osaltaan vähentäneet konkurssien määrää ja erityisesti työpaikkojen menetyksiä talouskriisin aikana pk-yrityksissä.

1. KÄYTETTY AINEISTO

Tässä selvityksessä käytetään Verohallinnon kaikista verovelvollisista keräämiä tietoja vuodelta 2013 maksuunpannusta verotuksesta. Verohallinto on julkaissut tällaista tietoa jo pitkään henkilöverotuksen maksuunpanosta. Näistä tiedoista ei kuitenkaan suoraan saada kuvaa yrittäjien saamista tuloista ja maksamista veroista, koska luokitukset henkilöverotuksessa perustuvat henkilöiden saamiin tulomääriin eri lähteistä.

Verohallinto tuottaa erikseen tilastoajon YEL-vakuutetuista yrittäjistä ja heidän saamistaan tuloista sekä heille maksuunpannuista veroista vuodelta 2013. Vastaava erillinen tilausajo on aiemmin tehty myös vuosien 2003-2012 maksuunpannuista veroista.

Vuodelta 2003 toimitetussa verotuksessa henkilöille liitettiin ensi kertaa tieto YEL- tai MYEL-vakuutuksesta. Tämä tehtiin siinä tarkoituksessa, että vuodelta 2003 näille henkilöille voitiin verotuksessa määrätä sairausvakuutusmaksu, mikä vuoden 2003 alusta lukien on perustunut YEL- tai MYEL-työtuloon aiemman verotuksessa todetun työtulon sijasta.

YEL-vakuutettuja ovat kaikki henkilöyhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet ja elinkeinonharjoittajat sekä ne osakeyhtiöiden omistajat, joiden omistusosuus ylittää 30 prosenttia yhtiön osakekannasta. YEL-vakuutettuja henkilöitä oli 224 992 vuodelta 2013 toimitetussa verotuksessa, kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 226 966. Näin ollen YEL-vakuutettujen henkilöiden lukumäärä laski 0,9 prosenttia. Muutos on poikkeuksellinen, koska aikaisempina vuosina kasvu on ollut keskimäärin 1,7-3,2 prosenttia.

Tilastokeskuksen mukaan yrittäjäksi itsensä kokevia henkilöitä on enemmän kuin YEL-vakuutettuja. Työvoimatutkimuksen mukaan yrittäjiä (pois lukien alkutuotanto ja avustavat perheenjäsenet) oli 266 000 vuonna 2013. YEL-vakuutetut muodostavat selvän ydinjoukon tästä itsensä yrittäjäksi kokevien henkilöiden joukosta. Heidän lisäksi näyttää olevan muutama kymmenen tuhatta TyEL:ssä vakuutettuna olevaa henkilöä, jotka kokevat itsensä yrittäjiksi, mutta joilla itsellään YEL-vakuutuksen ehdot eivät täyty.

2. YRITTÄJIEN JA PALKANSAAJIEN TULOT JA VEROTUS

Vuosina 2005 ja 2006 yritys- ja pääomaverotusta uudistettiin merkittävästi. Uudistus oli laaja ja käsitti suuren joukon erilaisia muutoksia pääomaverotukseen ja periaatteellisen muutoksen aiempaan verolainsäädäntöön verrattuna. Vuonna 2005 siirryttiin periaatteessa osinkotulojen osittain kahdenkertaiseen verotukseen, kun aiemmin oli ollut voimassa yhtiöveron hyvitysjärjestelmä, jolla pyrittiin siihen, että yrityksestä saatu tulo verotettiin vain yhteen kertaan.

Vuosina 2005-2006 tehty verouudistus sisälsi yrittäjän kannalta keskeisinä muutoksina yhtiöverokannan alennuksen 29 prosentista 26 prosenttiin. Samalla luovuttiin yhtiöveron hyvityksestä EU-lainsäädännön vuoksi. Samassa yhteydessä yhteen kertaan verotetun osingon määrää pienennettiin 9,585⁴ prosentista 9 prosenttiin nettovarallisuudesta. Yli 9 prosentin menevältä osalta luetaan ansiotuloksi 70 prosenttia. Yhteen kertaan verotetulla osingolla on lisäksi osakaskohtainen katto 90 000 euroa, jonka yli menevältä osalta 70 prosenttia verotetaan pääomatulona. Muutoksessa varallisuusverotusta kevennettiin nostamalla alaraja 250 000 euroon ja alentamalla verokanta 0,8 prosenttiin vuonna 2005. Varallisuusverosta luovuttiin kokonaan vuonna 2006.

Vuoden 2012 alussa yritysverotusta uudistettiin. Yhteisöverokanta alennettiin 24,5 prosenttiin, pääomaverokanta korotettiin 30 prosenttiin ja 50 000 euroa ylittävien tulojen osalta 32 prosenttiin. Samanaikaisesti pk-yritysten yhteen kertaan verotettujen osinkojen osakaskohtainen katto laskettiin 90 000 eurosta 60 000 euroon. Nämä muutokset näkyvät tässä selvityksessä. Muutosten merkitystä tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon se, että keskimääräinen osinko listaamattomista osakeyhtiöistä jäi noin 17 136 euroon ja valtaosalla yrittäjistä osingot olivat vähäisiä. Lähes 80 prosentilla yrittäjistä osinkotulot jäivät alle 10 000 euron.

Yritys- ja pääomaverojärjestelmä on muuttanut yrittäjien tulojen rakennetta siten, että myös tuloverotukseen tehtävät muutokset vaikuttavat yrittäjien verotukseen merkittävästi. Yrittäjien tuloista kolme neljäsosaa luetaan ansiotuloksi. Viime vuosina tuloverotusta on kevennetty, joten myös yrittäjien verotus on pidemmällä aikavälillä hieman keventynyt.

Yrittäjien ja palkansaajien keskimääräiset tulot ja maksetut verot vuodelta 2013 maksumuunnossa verotuksessa on kerrottu taulukossa 2.

⁴ 9,585 % vastaa laissa ilmaistua 13,5 %:a, joka oli ilmaistu bruttolukuna.

Taulukko 2. Yrittäjien ja palkansaajien tulot ja verot vuonna 2013

	Yrittäjät		Palkansaajat	
Tulot	46 141		34 426	
- Siitä ansiotuloa	33 882	73 %	32 426	94 %
- Siitä pääomatuloa ⁵	12 259	27 %	2 000	6 %
Maksetut verot	11 220		7 756	
Käteen jäävät tulot verotuksen jälkeen	34 921		26 670	
- Yrityksessä maksettu vero ⁶	1 851		275	
Bruttotulot I (veronalaiset tulot ja yritysvero)	47 992		34 701	
Veroaste ml. yrityksessä maksettu vero, %	27,2 %		23,1 %	
- Lakisääteiset vakuutusmaksut	4 758		1 864	
Bruttotulo II (bruttotulot I ja lakisääteiset maksut)	52 749		36 566	
Kokonaisveroaste, %	33,8 %		27,1 %	

Yrittäjillä ansiotulojen osuus kaikista tuloista oli 73 prosenttia, kun se oli palkansaajilla keskimäärin 94 prosenttia. Pääomatulojen osuus yrittäjillä oli siten yli neljäsosa kaikista tuloista. Tällöin pääomatulona on huomioitu osingot netto-osinkoina niin, että niihin ei ole sisällytetty yhtiössä jo maksettua yhtiöveroa.

Verohallinnon tilastoimissa maksuunpanotiedoissa yrittäjien keskimääräiset tulot olivat 34 prosenttia (34 % vuonna 2012) korkeammat kuin palkansaajien tulot. Vuoden 2014 työvoimatutkimuksen mukaan yrittäjät tekivät viikossa noin 18 prosenttia enemmän työtä kuin palkansaajat. Yrittäjien keskimäärin saama tulo ylitti 34 prosentilla palkansaajan keskimääräisen tulon. Näin ollen työtuntia kohti laskettuna yrittäjän bruttotulot olivat noin 16 prosenttia suuremmat kuin palkansaajien bruttotulot.

Yrittäjien keskimääräinen veroprosentti oli 27,2 prosenttia ja palkansaajien 23,1 prosenttia vuonna 2013⁷. Yrittäjien saamista tuloista maksama keskimääräinen vero oli siten 4,1 prosenttiyksikköä (18 %) korkeampi kuin palkansaajilla. Myös yrittäjien saama tulo oli suurempi kuin palkansaajilla. Laskelmassa on otettu huomioon yritystoiminnasta saaduissa osingoissa yrityksessä ennen osingonjakoa maksettu vero.

Nämä kokonaisaineistoon perustuvat veroprosentit poikkeavat selvästi julkisuudessa usein esitetyistä esimerkkitapauksista saaduista veroprosenteista. Tämä johtuu siitä, että käytännössä verotilastoihin tulee mukaan paljon sellaisia henkilöitä, joilla on työ- ja yritystuloja vain osan vuotta tai osa-aikaisesti, kun esimerkkitapauksissa yleensä oletetaan kokopäivätoimen ansio- tai yrittäjätulo. Verotuksen maksuunpanosta saatavat todelliset tiedot kuitenkin kuvaavat käytännön elämässä tapahtuvaa tulonmuodostusta ja verotusta. Sen sijaan esimerkkitapaukset ovat tietysti oletuksien tehtyjä vertailuja.

⁵ Sisältää ns. pääomaosingon, joka on verotettu yhteen kertaan yhtiössä.

⁶ Saatu laskennallisesti.

⁷ Vertailtaessa veroprosentteja tulee ottaa huomioon erot yrittäjien ja palkansaajien tulon määrässä. Samalla tulotasolla palkansaajan veroasteeksi saadaan laskennallisesti 28,8 prosenttia.

Verotuksen jälkeen käteen jäävissä tuloissa yrittäjien tulot ylittivät 31 prosentilla palkansaajien vastaavan keskimääräisen tulon vuonna 2013. Ottamalla huomioon yrittäjien keskimääräiset työtunnit, jotka ylittävät palkansaajien vastaavat työtunnit keskimäärin 17 prosentilla, yrittäjille ei jää käteen verotuksen jälkeen merkittävästi suurempaa tuntikohtaista tulosta työpanoksestaan kuin palkansaajilla. Näin ollen yrittäjien riskistä jää keskimäärin melko pieni korvaus yrittäjille.

Yrittäjä maksaa työeläkemaksua YEL-maksuna. Työeläkemaksut ovat verotuksessa vähennyskelpoisia. Eläketurvakeskuksen mukaan yrittäjä maksoi vuonna 2013 eläkevakuutusmaksua keskimäärin 22 765 euron suuruisesta työtulosta ja maksun suuruus oli 20,9 prosenttia. Palkansaaja maksoi omasta bruttopalkastaan keskimäärin 5,15 prosenttia palkansaajan työeläkemaksua ja 0,60 prosenttia työttömyysvakuutusmaksua. Nämä maksut veroina huomioon ottaen yrittäjän keskimäärin maksama kokonaisveroaste nousi 33,8 prosenttiin vuonna 2013, kun se palkansaajalla oli 27,1 prosenttia. Näin ollen maksuunpanotilaston mukainen keskimääräisen yrittäjän ja palkansaajan kokonaisveroasteen välinen ero oli 6,7 prosenttiyksikköä (25 %)⁸.

Yrittäjien tulot kasvoivat edellisvuoden laskun jälkeen vuonna 2013. Yrittäjien saamat keskimääräiset tulot nousivat 2,6 prosenttia vuonna 2013. Palkansaajien tulot nousivat niin ikään vuonna 2013. Nousua edellisestä vuodesta oli 2,3 prosenttia. Samanlainen kehitys jatkui myös käteen jäävien tulojen osalta. Sekä yrittäjien että palkansaajien tulot kasvoivat hieman edellisestä vuodesta. Pääomatulot nousivat molemmilla ryhmillä voimakkaasti. Yrittäjillä pääomatulot nousivat 5,9 prosenttia ja palkansaajilla peräti 12,1 prosentilla. Yrittäjien ja palkansaajien tuloja ja veroja on vertailtu taulukossa 3.

Taulukko 3. Yrittäjien ja palkansaajien tulot ja verot vuosina 2012 ja 2013

	Yrittäjät			Palkansaajat		
	2012	2013	Muutos	2012	2013	Muutos
Tulot	44 974	46 141	2,6 %	33 638	34 426	2,3 %
- Siitä ansiotuloa	33 395	33 882	1,5 %	31 853	32 426	1,8 %
- Siitä pääomatuloa	11 580	12 259	5,9 %	1 785	2 000	12,1 %
Maksetut verot	10 677	11 220	5,1 %	7 314	7 756	6,0 %
Käteen jäävät tulot	34 298	34 921	1,8 %	26 323	26 670	1,3 %
- Yrityksessä maksettu vero	1 672	1 851	10,7 %	251	275	9,7 %
Bruttotulot I	46 646	47 992	2,9 %	33 889	34 701	2,4 %
Veroaste ml. Yrityksessä maksettu vero, %	26,5 %	27,2 %		22,3 %	23,1 %	
- Lakisääteiset vakuutusmaksut	4 692	4 758	1,4 %	1 625	1 864	14,8 %
Bruttotulo II	51 338	52 749	2,7 %	35 513	36 566	3,0 %
Kokonaisveroaste %	33,2 %	33,8 %		25,9 %	27,1 %	

⁸ Tulee kuitenkin ottaa huomioon, ettei maksuunpanotilaston mukainen keskimääräisen yrittäjän ja palkansaajan tulojen määrä ole sama.

3. YRITTÄJIEN KESKIMÄÄRÄISEN TULON PROFIIILI

Yrittäjien tulonmuodostuksen hahmottamiseksi taulukossa 4 kuvataan keskeisimpien tuloerien osuutta yrittäjien keskimääräisistä tuloista vuosina 2012 ja 2013.

Taulukko 4. Yrittäjän keskimääräisten tulojen profiili vuosina 2012 ja 2013

	2012		2013	
Tulot	44 974		46 141	
Siitä ansiotuloa	33 395	74,3 %	33 882	73,4 %
- Palkkatuloa päätoimesta	15 779	35,1 %	16 367	35,5 %
- Ansiotuloa yritystoiminnasta	10 777	24,0 %	10 662	23,1 %
- Muuta ansiotulo	6 839	15,2 %	6 853	14,9 %
Siitä pääomatuloa	11 580	25,7 %	12 259	26,6 %
- Pääomatuloa yritystoiminnasta	6 202	13,8 %	6 441	14,0 %
- Muuta pääomatulo	5 378	12,0 %	5 818	12,6 %

Yrittäjien keskimääräisistä tuloista, 46 141 eurosta, 73 prosenttia oli ansiotuloa ja 27 prosenttia pääomatuloa. Siten yritystoiminnasta saaduista tuloista valtaosa, eli lähes kolme neljäsosaa luetaan ansiotuloksi, lähinnä joko palkkatuloksi (36 %) tai yritystoiminnasta saaduksi ansiotuloksi (23 %). Edellisestä vuodesta palkkatulojen osuus kasvoi ja yritystoiminnasta saatujen ansiotulojen osuus laski.

Yritystoiminnasta saatua pääomatuloa yrittäjillä oli vuonna 2013 keskimäärin heidän tuloistaan 6 441 euroa eli 14,0 prosenttia kaikista tuloista. Tämä osuus on noussut edellisestä vuodesta 0,2 prosenttiyksiköllä. Samoin muiden pääomatulojen osuus on noussut. Nousua vuonna 2013 oli 0,6 prosenttiyksikköä.

Muiden pääomatulojen osuus oli edelleen pienempi kuin yritystoiminnasta saatujen pääomatulojen. Muiden pääomatulojen osuus tuloista oli 12,6 prosenttia, kun taas yritystoiminnasta nostettujen pääomatulojen osuus oli 14,0 prosenttia. Koska tilastosta on mahdotonta päätellä kokonaan, missä määrin vuokratuloiksi ja luovutusvoitoiksi tilastoidut tulot mahdollisesti liittyvät henkilön varsinaiseen yritystoimintaan, oli yritystoiminnasta varmuudella saatua pääomatuloa yrittäjillä keskimäärin vajaa kuudennes heidän tuloistaan.

4. PÄÄOMATULOT

Yrittäjät voivat saada yritystoiminnasta pääomatuloa jaettavina yritystuloina joko elinkeinotoiminnasta tai yhtymästä tai sitten pääomatuloiksi luettuja osinkoja listautumattomista osakeyhtiöistä⁹. Tämän lisäksi yrittäjällä voi olla pääomatuloja myös muusta kuin yrittäjätoiminnasta. Yrittäjien pääomatuloja on eritelty taulukossa 5.

Merkittävimmin pääomatuloja yrittäjät saavat listautumattomista osakeyhtiöistä. Tällaisia tuloja oli kolme viidesosaa yrittäjien saamista kaikista pääomatuloista. Vuodelta 2013 toimitetussa verotuksessa yrittäjät saivat osinkotuloja noin 1 529 miljoonaa euroa. Tästä määrästä osinkotuloja pörssiyrityksistä oli 103 miljoonaa euroa ja loput listautumattomista osakeyhtiöistä. Vuoteen 2012 verrattuna kokonaismäärä kasvoi noin 100 miljoonaa euroa ja pörssiyrityksien osinkojen osuus kasvusta oli noin 10 miljoonaa euroa.

Yrittäjien listaamattomista yhtiöistä saamista noin 1 426 miljoonan euron osingoista luettiin pääomatuloksi noin 1 103 miljoonaa euroa (77 %) ja ansiotuloksi noin 330 miljoonaa euroa (23 %). Vastaavasti vuonna 2012 saaduista 1 320 miljoonasta eurosta noin 1 142 miljoonaa euroa oli pääomatuloja ja loput noin 300 miljoonaa euroa ansiotuloja. Siten ansiotulo-osinkoja nostettiin selvästi enemmän kuin viime vuonna. Pääomatulo-osinkoja saatiin reilut kolme prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Taulukko 5. Pääomatulot euroa/henkilö vuosina 2012 ja 2013

	2012		2013	
Jaettavat yritystulot				
- Elinkeinotoiminnasta	845	7,3 %	763	6,2 %
- Yhtymästä	828	7,1 %	781	6,4 %
Pääomatulo listautumattomista oy:stä	4 530	39,1 %	4 898	40,0 %
Vuokratulot	1 383	11,9 %	1 415	11,5 %
Luovutusvoitot	2 124	18,3 %	2 511	20,5 %
Muut pääomatulot	1 871	16,2 %	1 892	15,4 %
Pääomatulot yhteensä	11 580		12 259	

Listautumattomista osakeyhtiöistä saadut pääomatulot muodostavat 40 prosenttia yrittäjien keskimäärin saamista pääomatuloista. Tämä tuloerä nousi 8,1 prosenttia vuoden 2012 tasolta. Samaan aikaan yhtymistä saadut pääomatulot laskivat 5,7 prosenttia ja elinkeinotoiminnasta saadut pääomatulot 9,7 prosenttia. Vuokratulot sen sijaan nousivat 2,3 prosenttia. Luovutusvoittojen määrä romahti monen kasvuvuoden jälkeen. Vuonna 2012 niiden määrä nousi 18 prosenttia. Vuonna 2012 ne laskivat 40 prosenttia ja sitä edellisenä vuonna kasvua oli 21 prosenttia. Luovutusvoittojen osuus oli 21 prosenttia yrittäjien keskimäärin saamista pääomatuloista. Listautumattomista osakeyhtiöistä saatujen pääomatulojen osuus yrittäjien keskimääräisistä tuloista oli 10,6 prosenttia, ja luovutusvoittojen osuus yrittäjien keskimääräisistä tuloista oli 5,4 prosenttia.

⁹ Sisältää myös ns. yhteen kertaan verotetun pääomaosingon.

5. ANSIOTULOT

Yrittäjien saamista tuloista lähes kolme neljäsosaa oli ansiotuloa. Valtaosin nämä tulot ovat tavalla tai toisella yritystoiminnasta saatua tuloa, mutta niihin sisältyy myös eriä muista erilaisista ansiotuloista. Yrittäjien ansiotuloja on vertailtu taulukossa 6.

Listautumattomista osakeyhtiöistä nostettiin esimerkiksi ansiotulo-osinkoja noin 330 miljoonaa euroa vuonna 2013. Osinkojen määrä kääntyi nousuun edellisestä vuodesta. Elinkeinoiminnasta ja yhtymistä ansiotuloina jaettujen yritystulojen määrä laski noin 2,1 prosentilla samaan aikaan kun palkkatulojen määrä kasvoi 3,7 prosentilla. Saatujen palkkatulojen määrä oli reilut 3 680 miljoonaa euroa.

Taulukko 6. Ansiotulot euroa/henkilö vuosina 2012 ja 2013

	2012		2013	
Jaettava yritystulo				
- Elinkeinoiminnasta	10 777	32,3 %	10 662	31,5 %
- Yhtymästä	2 827	8,5 %	2 662	7,9 %
Ansiotulo listautumattomista oy:stä	1 281	3,8 %	1 442	4,3 %
Palkkatulot	15 779	47,2 %	16 367	48,3 %
Sosiaalietuudet	1 933	5,8 %	1 972	5,8 %
Muut ansiotulot	797	2,4 %	777	2,3 %
Ansiotulot yhteensä	33 395		33 882	

Suurimmat keskimääräiset tuloerät ovat elinkeinoiminnasta ansiotuloksi luettu tulo sekä osakeyhtiöstä otettu palkkatulo. Listaamattomista osakeyhtiöistä nostetuista osingoista ansiotuloksi luettava osuus oli noin viidennes kaikista yrittäjien vuosina 2006-2013 saamista osinkotuloista. Näiden ansiotulo-osinkojen osuus yrittäjien keskimääräisistä tuloista oli 4,3 prosenttia. Ansiotulo-osinkojen määrä laski edellisestä vuodesta. Palkkatulojen osuus yrittäjien keskimääräisistä tuloista nousi lähes 36 prosenttiin, kun taas elinkeinoiminnasta ansiotuloksi luetun tulon osuus säilyi noin neljänneksessä vuonna 2013.

Voimassa olevan verotuksen aikana palkkatulo on verotuksellisesti tullut ansiotulo-osinkoa edullisemmaksi tavaksi ottaa tuloa ulos listaamattomasta osakeyhtiöstä. Kuitenkaan ansiotulona verotetut osingot eivät ole kadonneet kokonaan, vaikka ne ovatkin vähentyneet huomattavasti. Edelleenkin korkeimmilla ansiotulon rajaveroasteilla ansiotulo-osinko on hieman palkkatuloa edullisempi.

6. SOSIAALITURVAETUUKSET

Yrittäjien saamat sosiaaliturvaetuudet muodostavat 4,3 prosenttia yrittäjien keskimääräisistä tuloista. Muutosta edellisestä vuodesta ei ole tapahtunut. Sosiaalietuuksia oli yrittäjillä vuoden 2013 verotuksessa noin 439 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin vastaava summa oli 444 miljoonaa euroa. Sosiaalietuuksista noin puolet oli erilaisia eläketuloja. Seuraavaksi merkittävimmät sosiaalietuudet olivat päivä- ja äitiysrahat, muut etuudet jäivät vähäisemmiksi. Merkittävimmin on noussut muiden sosiaalietuuksien määrä.

Taulukko 7. Sosiaalietuudet euroa/henkilö vuosina 2012 ja 2013

	2012		2013	
Eläketulot	921	47,6 %	944	47,8 %
Päivä- ja äitiyspäivärahat	376	19,4 %	401	20,3 %
Tapaturma- yms. päivärahat	118	6,1 %	127	6,4 %
Työttömyysturvaetuudet	274	14,2 %	286	14,5 %
Muut sosiaalietuudet	244	12,6 %	215	10,9 %
Kaikki yhteensä	1 933		1 972	

Eläketuloa sai noin 16 500 yrittäjää. Keskimääräinen eläketulo oli noin 12 888 euroa. Todennäköisesti nämä YEL-vakuutetut eläketuloa saaneet yrittäjät ovat saaneet joko osa-aikaeläkettä tai saaneet eläkettä osan vuotta ja olleet osan vuotta YEL-vakuutettuja yrittäjiä.

7. YRITTÄJIEN KESKIMÄÄRIN MAKSAMAT VEROT

Verohallinto tilastoi verovelvollisilta keräämiään veroja ja maksuja. Niitä lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja, jotka verovelvolliset maksavat muihin sosiaalivakuutusrahas-toihin kuin Kansaneläkelaitokselle, ei tilastoida veroiksi Verohallinnon tilastoissa. Taulukossa 8 on kuvattu yrittäjien maksamien verojen jakautumista.

Ainoa verotuksen yhteydessä kerättävä sosiaalivakuutusmaksu on sairausvakuutusmaksu. Palkansaajat ja yrittäjät maksavat sairaanhoitomaksua, joka oli 1,30 prosenttia vuonna 2013 (1,22 % vuonna 2012). Sekä palkansaajat että yrittäjät maksavat niin ikään päivärahamaksua. Palkansaajien päivärahamaksu oli 0,74 prosenttia ja yrittäjien 0,88 prosenttia (0,82 % ja 0,97 % vuonna 2012). Työnantajat maksavat työnantajan sairausvakuutusmaksua, joka vuonna 2013 oli 2,04 prosenttia (2,12 % vuonna 2012).

Yrittäjien YEL-maksua ja palkansaajan TyEL-maksuosuutta sekä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua ei tilastoida veroiksi ja maksuiksi Verohallinnon tilastoissa. Vuonna 2013 alle 53-vuotiaiden maksut olivat 22,8 prosenttia ja 5,15 prosenttia ja yli 53-vuotiaiden maksut 22,8 prosenttia ja 6,3 prosenttia. Keskimääräinen YEL-maksu, aloitettavan yrittäjän alennus huomioiden, oli 20,9 prosenttia. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu oli 0,60 prosenttia vuonna 2013.

YEL-työtulo, jonka perusteella YEL-maksua maksetaan, on yrittäjän työeläkevakuutusyhtiön hänelle määräämä työtulo. Sen pohjana ei ole tosiasiallinen tulo yritystoiminnasta, vaan tiettyjen peruskriteereiden puitteissa yhteisesti yrittäjän ja työeläkevakuutusyhtiön kanssa sovittu summa, jonka perusteella YEL-maksua kerätään ja jonka perusteella myös saadaan eräitä sosiaalietuuksia ja myöhemmin eläkettä. Vuonna 2013 keskimääräinen YEL-työtulo oli 22 765 euroa ja keskimääräinen YEL-maksu 4 758 euroa.

Taulukko 8. Yrittäjän maksamat verot euroa/henkilö vuosina 2012 ja 2013

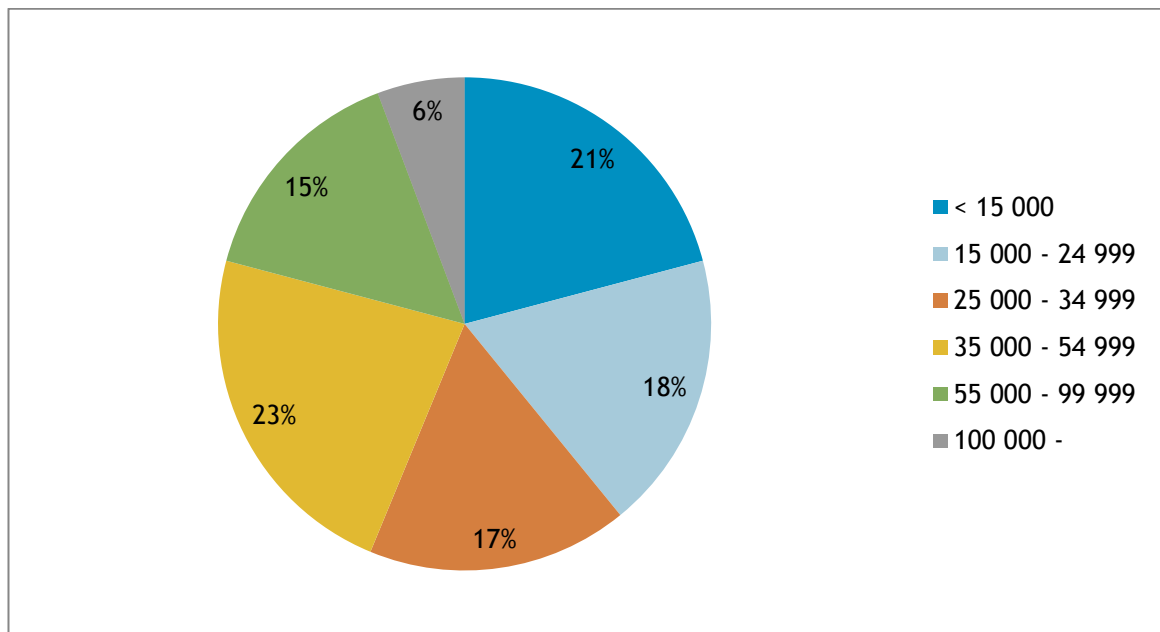
	2012		2013	
- Tulovero ansiotulosta valtion verotuksessa	2 662	15,6 %	2 812	15,8 %
- Tulovero pääomatulosta	1 816	10,7 %	1 941	10,9 %
- Kunnallisvero	5 346	31,4 %	5 496	30,8 %
- Kirkollisvero	288	1,7 %	292	1,6 %
- Sairausvakuutusmaksut	533	3,1 %	539	3,0 %
Verot ja maksut yhteensä	10 677	62,7 %	11 220	62,9 %
- Yhtiövero	1 672	9,8 %	1 851	10,4 %
Yrittäjän maksamat verot yhteensä	12 349	72,5 %	13 071	73,3 %
- Keskimääräinen YEL-maksu	4 692	27,5 %	4 758	26,7 %
Verot + YEL-maksu yhteensä	17 041		17 829	

Yrittäjien vuonna 2013 maksamat verot ja maksut nousivat 4,6 prosenttia edellisestä vuodesta samaan aikaan kun yrittäjien tulot nousivat 2,6 prosenttia. Verotuksen pitempiaikainen kevenevä trendi ei julkisen talouden haasteiden vuoksi jatkunut enää. Selkeästi suurimmat erät yrittäjän veroista ja maksuista ovat kunnallisvero, valtion tulo-vero sekä YEL-maksu. Kokonaisuudessaan yrittäjän keskimääräinen verorasitus kiristyi hieman (0,6 %) vuonna 2013.

8. YRITTÄJIEN TULOJAKAUMA

Tulonjakoselvitysten mukaan yrittäjien tulojakauma poikkeaa palkansaajien vastaavasta tulojakaumasta. Palkansaajille on tyypillistä, että sekä hyvin pieni- että hyvin suurituloisia palkansaajia on suhteellisen vähän ja valtaosa palkansaajista on keskituloisia. Yrittäjien tulojakauma on selvityksissä ollut erilainen siten, että sekä pienituloisia että suurituloisia on suhteessa enemmän kuin palkansaajien tulojakaumassa.

Kuva 1. Yrittäjien lukumäärän jakauma tuloluokittain vuonna 2013, %

Yleiskuvan yrittäjien tulojakaumasta ja sen muutoksista saa luokittelemalla yrittäjät maksuunpanotilaston perusteella kolmeen tuloluokkaan esimerkiksi siten, että pienituloisimpaan luokkaan luetaan ne yrittäjät, joilla vuositulot olivat alle 15 000 euroa. Hyvätuloisiksi määritellään ne yrittäjät, joilla tulot ylittävät 55 000 euroa eli vajaat 4 600 euroa kuukaudessa vuonna 2013. Keskituloisia ovat näiden tuloluokkien väliin jäävät yrittäjät.

Pienituloisia yrittäjiä oli vuonna 2013 reilu viidesosa kaikista yrittäjistä (kuva 1). Pienituloisten yrittäjien määrä ei oleellisesti muuttunut edellisestä vuodesta. Noin 20 prosentilla yrittäjistä tulot ylittivät 4 600 euroa kuukaudessa. Myös hyvätuloisimpien yrittäjien osuus yrittäjien koko määrästä säilyi lähes edellisen vuoden tasolla (Taulukko 9).

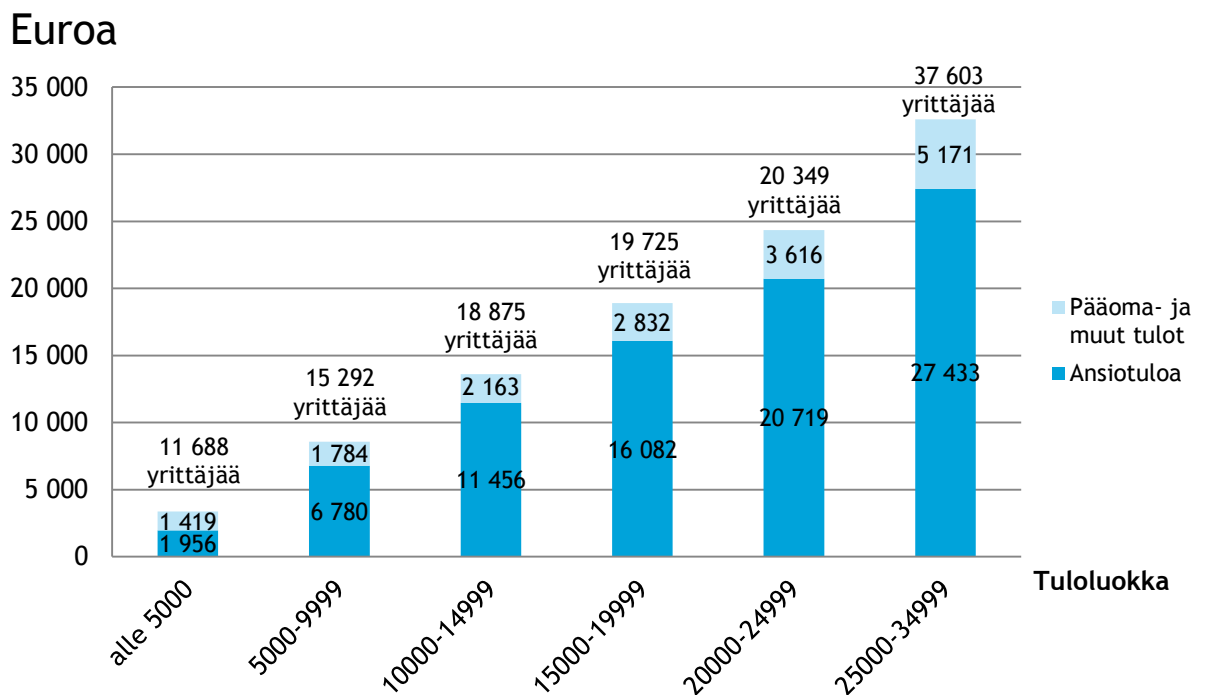
Taulukko 9. Yrittäjien jakauma tulon mukaan vuosina 2012 ja 2013

Tulot vuodessa	2012	2013
Alle 15 000 euroa	21,0 %	20,9 %
15 000-54 999 euroa	58,7 %	58,2 %
Vähintään 55 000 euroa	20,3 %	20,9 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

Osittain pienituloisimpaan tuloluokkaan sijoittuvien yrittäjien suurta määrää selittää se mahdollisuus, että YEL-vakuutetuista osa on toiminut yrittäjänä osa-aikaisesti tai vain osan vuotta. He ovat voineet verotuksessa saada osan tuloistaan myös muusta toiminnasta kuin yritystoiminnasta. Olivatpa tulot muodostuneet millä tavalla tahansa, merkittävä osa yrittäjistä jää sellaisille tulotasolle, joilla esimerkiksi monilla teollisuuden aloilla ei kokopäivätoimisia työntekijöitä ole lainkaan.

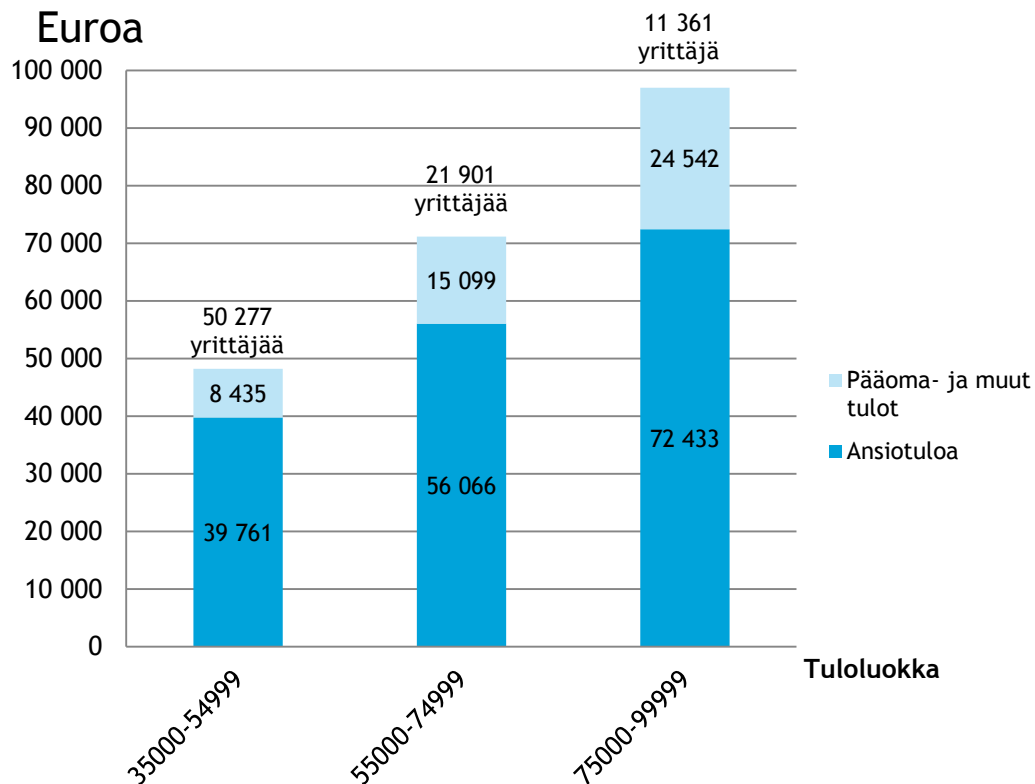
Yrittäjien tulotasosta saadaan tarkempi jakauma tarkastelemalla asiaa hieman tiheämmällä tuloluokituksella. Kuvassa 2 tarkastellaan erikseen eri tuloluokkiin sijoittuvien yrittäjien määrää ja tuloja.

Kuva 2. Yrittäjien lukumäärä ja tulot tuloluokissa 0 - 34 999 vuonna 2013

YEL-vakuutetuista yrittäjistä noin 5 000:lla ei ollut tuloja vuoden 2013 verotuksessa lainkaan ja alle 5 000 euron tuloja sai noin 12 000 verovelvollista. Näin ollen kaikista YEL-vakuutetuista henkilöstä yli 7 prosenttia oli joko erittäin pienituloisia tai kokonaan vailla verotettavia tuloja vuonna 2013 - myös yhteen kertaan verotetut pääomaosingot huomioon ottaen.

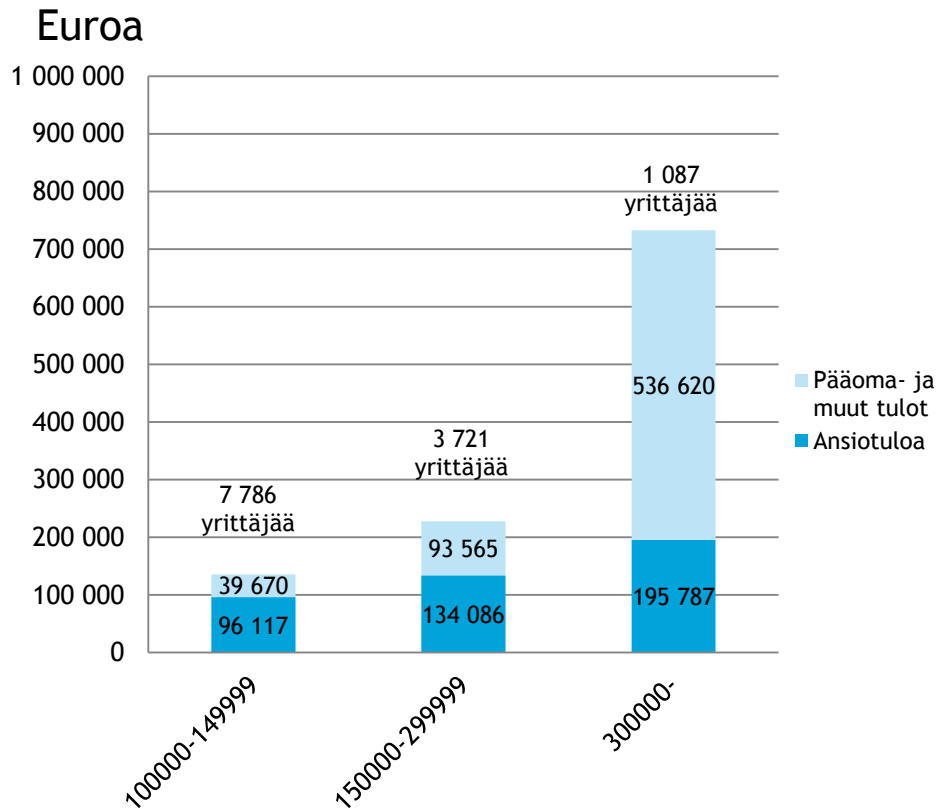
Kuva 3. Yrittäjien lukumäärä ja tulot tuloluokissa 35 000 - 99 999 vuonna 2013

Suuremmissa tuloluokissa pääomatulojen osuus yrittäjien tuloista lisääntyy merkittävämmän vasta noin 75 000 euron tulotasoilta lähtien. Alle 100 000 euron tuloluokissa ansiotulojen osuus oli 58-85 prosenttia. Pienin ansiotulojen osuus on niillä noin 12 000 verovelvollisella YEL vakuutetulla yrittäjällä, joiden tulot vuoden 2013 verotuksessa jäivät alle 5 000 euroon.

Suurimmassa tuloluokassa, yli 300 000 euroa tuloja saaneilla henkilöillä, joita oli noin 1 100 henkilöä, ansiotulojen osuus tuloista oli reilu neljäsosa. Ansiotulon osuus on kasvanut selvästi myös tässä tuloluokassa.

Kuva 4. Yrittäjien lukumäärä ja tulot tuloluokissa 100 000 - vuonna 2013

Yrittäjien jakautuminen eri tuloluokkiin suhteessa edelliseen vuoteen ei vuonna 2013 muuttunut oleellisesti. Pienemmissä tuloluokissa olevien yrittäjien määrä väheni hie- man edellisestä vuodesta ja suuremmissa tuloluokissa oli vähäistä kasvua.

9. YRITYS- JA PÄÄOMAVEROTUKSEN VAIKUTUS YRITTÄJIEN VEROTUKSEEN

Yritys- ja pääomaverotuksessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuonna 2013. Yrittäjien verotukseen vaikuttavat merkittävästi myös tuloverotuksen muutokset, sillä yrittäjien tuloista lähes kolme neljäsosaa on ansiotuloksi luettavaa tuloa. Viime vuosina tuloverotusta ei kuitenkaan ole kyetty keventämään aikaisempien vuosien malliin. Tämän seurauksen yrittäjien verotus ei enää keventynyt aikaisempina vuosina malliin, vaan vuonna 2013 yrittäjien verotus kiristyi hieman.

Kaiken kaikkiaan vuonna 2005 yrittäjien verotus keveni noin 1 prosenttiyksiköllä edellisvuoteen. Vuonna 2006 yrittäjien verotus pysyi edellisvuotisella tasollaan. Vuonna 2007 verotus keveni 0,5 prosenttiyksiköllä ja 0,9 prosenttiyksiköllä vuonna 2008. Vuonna 2009 verotus keveni 0,5 prosenttiyksiköllä. Hyvä kehitys katkesi vuonna 2010, jolloin yrittäjien verotus kiristyi 0,2 prosenttiyksikköä. Vuoden 2011 osalta verotus jatkoi kevenemistään, keventyen 0,2 prosenttiyksikköä. Vuonna 2012 verotuksen suunta kääntyi ja verotus kiristyi 0,2, eli saavutti vuoden 2010 tason. Kiristysten linja jatkui myös vuonna 2013, jolloin yrittäjien verotus kiristyi 0,6 prosenttiyksikköä

Yritys- ja pääomaverotus on vaikuttanut yrittäjien tulonmuodostukseen. Vuonna 2004, ennen voimassa olevaa yritys- ja pääomaverojärjestelmää, yrittäjät ottivat poikkeuksellisen paljon osinkotuloja listaamattomista yhtiöistä, koska tämä oli verotuksellisesti järkevää. Verotus on vaikuttanut voimakkaasti myös siihen, missä määrin yrittäjät ovat ottaneet osinkotuloa listaamattomista osakeyhtiöistä, missä määrin se on tullut verotetuksi ansiotulona ja missä määrin tuloa on otettu palkkana (Taulukko 10.).

Vuodesta 2004 vuoteen 2013 osinkotulot kasvoivat lähes 20 prosentilla. Osinkotulot listaamattomista yhtiöistä kasvoivat suunnilleen saman verran, eli noin 21 prosenttia. Samaan aikaan pääomatulo-osingot nousivat yli puolella, mutta ansiotulo-osingot laskivat reilulla neljänneksellä. Yksittäisen yrittäjän tulonmuodostuksessa tulee kuitenkin ottaa huomioon se, että osinkotulot listaamattomista yhtiöistä eivät jakautuneet tasaisesti, vaan noin 80 prosentilla yrittäjistä ne jäivät vuonna 2013 alle 10 000 euron.

Taulukko 10. Yrittäjien osinkotulot vuosina 2004-2013

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Muutos 04-13
Osinkotulot, milj. euroa	1 275,3	1 007,3	884,2	991,5	1 068,7	1 081,4	1 156,7	1 493,8	1 425,3	1 528,7	19,9 %
Saajien määrä	98 327	115 341	120 942	124 755	127 514	130 497	129 466	140 364	147 153	-	-
Osinkotulot listaamattomista yhtiöistä miljoonaa euroa	1 175,1	922,7	801,0	880,8	968,2	1 004,5	1 075,6	1 384,0	1 319,6	1 425,5	21,3 %
Saajien määrä	-	51 286	52 471	53 055	53 803	56 098	53 015	60 751	63 087	64 557	-
- Siitä pääomatuloa miljoonaa euroa ¹⁰	721,9	603,9	614,1	688,2	767,8	814,2	870,0	1 071,0	1 141,8	1 101,9	52,6 %
- Saajien määrä	-	50 921	52 183	52 811	53 511	55 904	52 732	60 504	148 533	64 305	-
- Siitä ansiotuloa milj. euroa	453,2	320,3	187,0	192,3	199,2	189,5	205,0	312,3	294,7	330,4	-27,1 %
- Saajien määrä	25 085	21 242	18 006	22 027	19 239	16 785	17 576	23 619	21 816	23 025	-8,2 %

Sellaisista listaamattomista yhtiöistä saatua osinkotuloa, joka verotettiin ansiotulona, oli vuonna 2004 noin 450 miljoonaa euroa. Vuoteen 2013 mennessä tämän ansiotuloksi luettavan osinkotulon osuus oli kutistunut 330 miljoonaan euroon, josta veronalaista oli 217 miljoonaa euroa.

Laskevaan kehitykseen vaikutti osaltaan se, että vuonna 2005 nettovarallisuusrajan ylittävistä osingoista ansiotuloiksi luettiin vain 57 prosenttia, kun taas vuodesta 2006 alkaen määrä on ollut 70 prosenttia. Tähän vaikutti myös se, että osa yrittäjistä siirtyi ottamaan palkkaa ansiotulo-osinkojen sijasta. Niiden henkilöiden määrä, joiden verotuksessa oli ansiotuloksi luettavaa osinkotuloa, on voimakkaasti supistunut vuosittain. Vuonna 2013 saajien määrä kasvoi hieman edellisestä vuodesta ja oli noin 23 000 henkilöä.

Yritys- ja pääomaverojärjestelmä on vaikuttanut siihen, että YEL-yrittäjä ottaa yrityksestä suuremman osan tulostaan palkkatulona ansiotulo-osinkojen sijasta. Tällä tavoin yrittäjä voi suunnitella verotustaan. Vuosien 2005-2013 verotilastojen mukaan näin näyttää käyneenkin.

¹⁰ Sisältää myös yhteen kertaan verotetun pääomaosion.

Taulukko 11. Yrittäjien palkkatulot vuosina 2004-2013

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Muu- tos 04-13
Palkka päätoimesta milj. euroa	1 415,7	1 613,2	1 816,2	2 079,6	2 308,7	2 327,2	2 460,2	3 193,5	3 581,2	3 682,4	160,1 %
Saajien määrä	73 399	77 570	80 726	85 234	89 305	88 120	90 065	106 910	112 851	113 783	55,0 %
Euroa/saaja	19 288	20 796	22 498	24 399	25 851	26 410	26 668	29 871	31 734	32 363	67,8 %

Yrittäjät nostivat aikaisempina vuosina vuosittain 100-250 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän palkkaa päätoimestaan lukuun ottamatta vuotta 2009, jolloin kasvu jäi kymmenesosaan eli 20 miljoonaan euroon. Samantapainen tasainen kehitys on ollut niiden henkilöiden määrässä, jotka ovat nostaneet palkkaa päätoimestaan. Vuonna 2013 kehitys jatkui hieman hitaampana sekä keskimääräisen palkkatulon että palkkaa päätoimesta nostaneiden henkilöiden määrän suhteen.

Keskimääräisen saadun palkkatulon kasvu, joka aikaisempina vuosina on ollut 6-8 prosenttia, jäi 1 prosenttiin vuonna 2012 ja palkkaa päätoimestaan nostaneiden osuus kasvoi vain 2 prosenttia. Kaiken kaikkiaan palkat päätoimesta ovat nousseet 160 prosenttia vuosina 2004-2013 (taulukko 11). Samaan aikaan saajien määrä on noussut 55 prosenttia ja keskimääräinen palkkatulo on kohonnut 68 prosenttia. Tällainen tulomuodotuksen uudelleenjärjestely on joissakin tapauksissa lieventänyt yrittäjän verotuksen kiristymistä.

Matalan nettovarallisuuden yritysten yrittäjien verotuksen kiristymisongelman lisäksi nykyinen yritys- ja pääomaveromalli vaikuttaa niin sanottujen suurten osinkojen saajien verotukseen, kun yhteen kertaan verotettujen osinkojen määrä osakasta kohti on enintään 60 000 euroa. Näiden korkeatuloisten yrittäjien verotuksen kiristymistä on kuitenkin lieventänyt myös se, että varallisuusverosta luovuttiin vuonna 2006.

Taulukko 12. Yli 60 000 euroa pääomatulo-osinkoja vuosina 2005-2012 saaneet yrittäjät

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Listamattomista yhtiöistä yli 60 000 euron osinkojen määrä, milj. euroa	146,1	127,3	152,8	179,3	196,4	231,9	286,6	197,4	309,4
Saajien määrä	980	993	1 137	1 318	1 391	1 519	1 941	3 336	3 412
Euroa/saaja	149 110	128 198	134 427	136 020	141 217	152 637	147 656	59 169	90 688

Vuonna 2013 tuli 6 524 henkilön saama osinko osittain kahteen kertaan verotetuksi 60 000 euron osinkorajan ylittymisen vuoksi. Näistä YEL-vakuutettuja yrittäjiä oli 3 412. Näiden yrittäjien määrä kasvoi edellisestä vuodesta 2,3 prosentilla. Yli 60 000 euron osinkojen summa kasvoi 56,8 prosentilla 309 miljoonaan euroon. Saajaa kohti näitä osinkoja tuli 90 688 euroa, jossa kasvua edellisestä vuodesta oli 53,3 prosenttia.

Julkaisija: Suomen Yrittäjät | Mannerheimintie 76 A, PL 999, 00101 Helsinki
puhelin 09 229 221 | toimisto@yrittajat.fi | www.yrittajat.fi